

4. Чайківська, О. І. "Сучасні форми і тенденції розвитку маркетингу в соціальних мережах." (2020). URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/37943/1/303.pdf>.

Orlikovskyi M.

student, Ivan Franko national university of Lviv, Ukraine

**КЛАСТЕРНИЙ АНАЛІЗ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ ЗА ПОКАЗНИКАМИ
РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА ТА ТВАРИННИЦТВА
CLUSTER ANALYSIS OF REGIONS OF UKRAINE BY INDICATORS OF
SALES OF CROP AND LIVESTOCK PRODUCTS**

Агропромисловий комплекс України є однією з основних складових економіки країни, що забезпечує значну частину валового внутрішнього продукту та має важливу роль у забезпеченні продовольчої безпеки. Проте, для ефективного розвитку аграрного сектору важливо здійснювати комплексний аналіз регіональних особливостей виробництва та реалізації продукції, зокрема, рослинництва і тваринництва. Застосування статистичних методів, таких як кластерний аналіз, дозволяє здійснити більш детальне дослідження регіональних тенденцій та виявити специфіку господарської діяльності в окремих областях.

Задача дослідження полягає у кластеризації областей України за показниками реалізації продукції рослинництва та тваринництва в українських областях за 2021 рік (дані Державної служби статистики України [1]). Метою є виявлення закономірностей у регіональному розподілі цих показників та визначення оптимальних напрямів для розвитку сільського господарства в кожному кластері.

Для реалізації поставленої мети було використано програмне забезпечення XLSTAT, яке є надбудовою для Microsoft Excel і забезпечує широкий спектр інструментів для статистичного аналізу даних. Кластеризація здійснювалася за допомогою методу ієрархічної кластеризації (АНС) з

використанням евклідової відстані та методу Уорда для агломеративного кластерного аналізу.

В результаті отримано дендрограму, яка відображена на рис. 1.

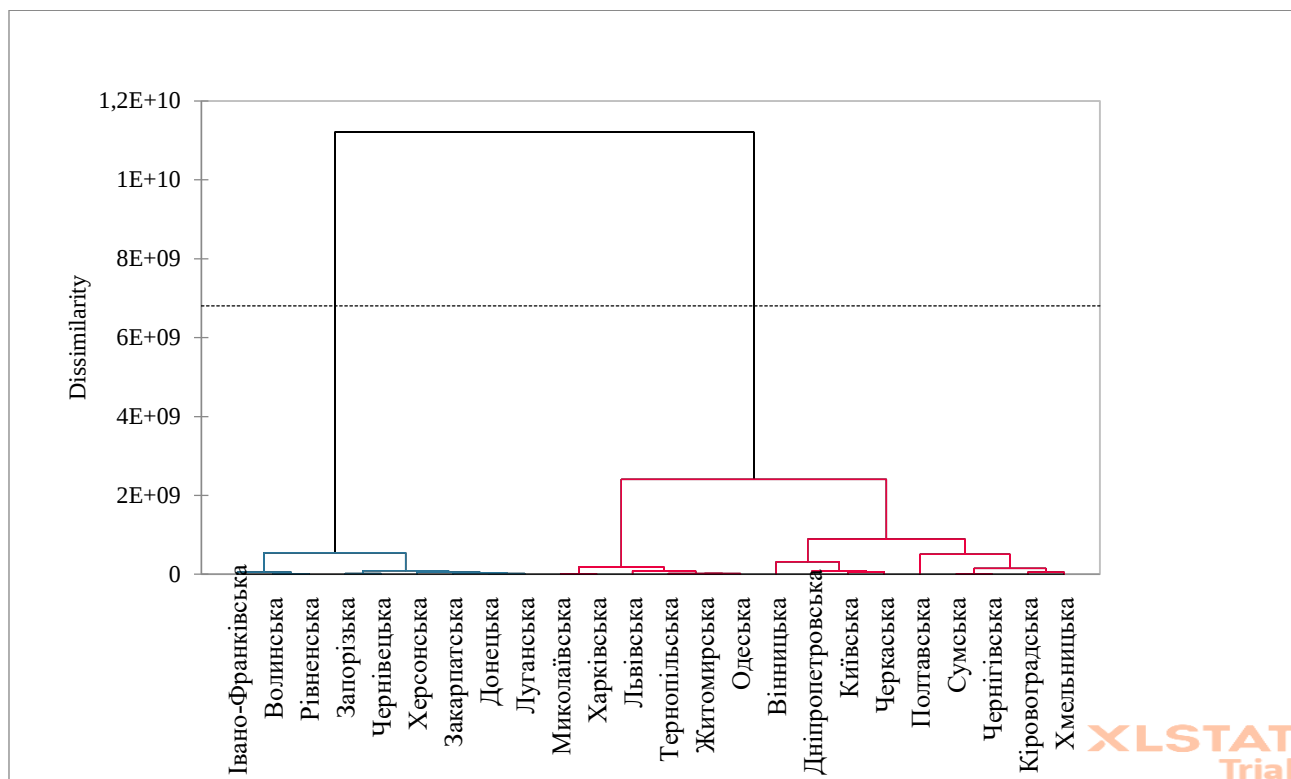

Рисунок 1 - Дендрограма кластеризації областей України за станом аграрного сектору

Джерело: побудовано автором

Після проведення кластерного аналізу даних було визначено два основні кластери. Перший кластер включає області, в яких значно розвинуте виробництво та реалізація продукції рослинництва, а другий кластер відзначається переважанням продукції тваринництва.

1. Перший кластер (продукція рослинництва): до нього увійшли 15 областей, серед яких Київська, Полтавська, Черкаська, Сумська та інші. Ці області мають високі показники за продукцією рослинництва і можуть бути основними для розвитку агропромислового комплексу в цьому напрямку.

2. Другий кластер (продукція тваринництва): до другого кластера увійшли 9 областей, серед яких Чернівецька, Волинська, Закарпатська та інші.

Тут спостерігається більший акцент на продукцію тваринництва, що визначає пріоритети для розвитку цього сектора в регіонах.

Результати кластеризації свідчать про чітке регіональне розмежування між областями, де домінує рослинництво та тваринництво. Це може бути зумовлено природними умовами, традиціями ведення господарства та спеціалізацією областей. Кластеризація дає можливість не лише оцінити поточний стан, але й спрогнозувати подальший розвиток аграрних підприємств, спрямовуючи інвестиції та ресурси в найбільш перспективні сектори.

Отже, кластерний аналіз показників реалізації продукції рослинництва та тваринництва в Україні за 2021 рік дозволив виділити два основних кластерних напрямки: регіони з переважанням рослинництва та з переважанням тваринництва. Кожен кластер має свої особливості, що дозволяє визначити пріоритети для розвитку агропромислового комплексу в окремих регіонах.

Список використаних джерел:

1. Zomchak L., Stelmakh A. ARIMA-model of Ukrainian Macroeconomic Indicators Forecasting. Emergence of public development: financial and legal aspects. 2019. P. 213-221.
2. Vdovyn M., Zomchak L. Multidimensional Ranking and Taxonomic Analysis of the Regional Socio-Economic Development in Ukraine. In International Conference on Computer Science, Engineering and Education Applications. Cham: Springer Nature Switzerland. 2023. P. 361-370.
2. Зомчак Л. М., Умриш Г. Т. Моделювання залежності валового регіонального продукту від сільського господарства України на основі лонгітюдних даних. Економіка і суспільство. 2018. №16. С. 972-977.
5. Zomchak L., Melnychuk V. Creditworthiness of Individual Borrowers Forecasting with Machine Learning Methods. In International Conference of Artificial Intelligence, Medical Engineering, Education. Cham: Springer Nature Switzerland. 2022. P. 553-561.

6. Зомчак Л. М., Лапінкова А. О. Інфляційні процеси України: авторегресійна дистрибутивно-лагова модель. Цифрова економіка та економічна безпека. 2022. №1 (01). С. 50-55.

7. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

Ostapenko Alla

postgraduate student of the specialty "Management" at Mykolaiv National agrarian university, Ukraine

Scientific supervisor: Klyuchnyk A.V., doctor of economics, professor of the department of management, public administration and international economics Mykolaiv National Agrarian University, Ukraine

ІННОВІНГ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГРОМАД В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ INNOVATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF COMMUNITIES IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION OF MANAGEMENT PROCESSES

Інновінг сталого розвитку громад віддзеркалює напрямки реалізації стратегії розвитку територіальних громад. Як наслідок, механізм їх здійснення повинен бути прозорим, ефективним та адаптованим до міжнародних норм розвитку суспільства.

Метою є обґрунтування теоретичних положень з інновіngu сталого розвитку громад.

Для забезпечення інноваційної моделі розвитку економіки шляхом концентрації ресурсів держави на пріоритетних напрямках науково-технічного оновлення виробництва, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках прийнято Закону України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», який зазнав 5 редагувань.

Пріоритетні напрями спрямовані на забезпечення національної безпеки і оборони, економічної безпеки держави, створення високотехнологічної